

Csíkszentmihály

A Csíkszentmihályi Önkormányzat havilapja, 2020. január

A MADÉFALVI VESZEDELEM NYOMA KÖZSÉGÜNKBEN

„Nem tudom lelkemben elfojtani, mindig vérzik szívem, midőn a madéfalvi Siculicidiumra gondolok. Az utókor gyávasággal, honfiatlansággal, műveletlenséggel s székely nemzetünk történetének nem ismerésével fog megbélyegezni. Hogy ezen szégyenfolt reánk ne nehezüljön, esdve kérem, indítsunk mozgalmat s hassunk oda, hogy a vértanúk sírjára állandó emlék állíttassék” – mondta Nagy Sándor ügyvéd Benedek István honvéd-hadnagy és törvényszéki irodaigazgatónak az 1891-ben a madéfalvi emlékmű-állítás kapcsán.

Ilyenfajta gondolkodás és érzelmek mentén döntöttünk amellet, hogy támogatjuk a csíkszentmihályi templomkertben álló SICULICIDIUM emlékmű restaurálását. A császári jelentés szerint az elesett csíkiak között 2 göröcsfalvi, 2 karcfalvi, 1 vacsárcsi, 4 szentmihályi, 17 szépvízi, 13 taplocai, 19 menasági és 35 madéfalvi volt. Ünnepi megemlékezési sorozatot kezdeményeztünk Mészáros Gézával, Mihályháza testvértelepülésünk polgármesterével: koszorúkat helyeztünk el a vitatott keresztnél, beszédekkel és imával tisztelegtünk a község öt áldozatának emléke előtt, majd indultunk Madéfalvára a közös megemlékezésre.

A szájhagyomány szerint, amit Orbán Balázs A Székelyföld leírásában (II. k. 73. 1.) is megörökít, *„De mindezeknél nevezetesebb a templom kerítésében levő azon kőkereszt, melyen tisztán olvashatókig be vau vésve e végzetes szó: Siculicidium.*

A közhiedelem szerint ez volt a madéfalvi vészhalmon állott eredeti emlékkereszt, mely kormányrendeletből onnan elmozdítottván, egy szt.-mihályi ember: Búzás János hozta ide s halálakor helyezték utódai sírjára. Igen óhajtható s méltányos lenne, hogy az eredeti helyére újból visszahelyeztessék, hadd örködjék ott az ártatlan vértanúk emléke felett, hadd hirdesse ott az utókornak a zsarnokság véres tetteit, hadd álljon ott intő jelül a hatalom ily gyászos visszaélései ellen”.

Ezt Szádeczky Lajos történész próbálja cáfolni. Ő az 1905. október 8-án fölvetett, ma is álló madéfalvi emlékmű feliratának készítője Balló Istvánnal, és szintén ő az, aki a csíki székely krónikát hamisítványnak nevezi.

Leírásokból tudhatjuk, hogy kilenc évre a mészárlás után II. József társuralkodó Madéfalván járt, hogy meggyőződjön a székelyek megreguláztatásáról. Ekkor a vészhalmon egy fakereszt állt, a hatalom írásával: Domita siculorum superbia hic jacet (Itt nyugszik a székelyek gögje). Válaszul a kereszt másik oldalára ezt írták fel a székelyek: Itt emelt magának a gonoszság Oltárt. Mondd el hóhérinkra a CIX-ik Zsoltárt (a 109. átokzsoltárról van szó). Az uralkodó ezt követően megparancsolta e fakereszt eltávolítását.

Dr. Balló István 1906-i írásaiban legalább három keresztet emleget: a Csicsó felőlít Szűz Mária tiszteletére 1769-ben, a középsőt 1878-ban, a madéfalva felőlít 1885-ben Jézus tiszteletére állították. Állhatott ott a mi keresztünk is, amelyet a rendszerváltás után a madéfalviak szerettek volna visszahelyezni, de a falunkbeliek és a Szentmihályon szolgáló plébánosok ebbe nem egyeztek bele.

Búzás Árpád plébános családfája alapján ükapja volt Búzás János, aki Szócs Vince néprajzi gyűjtő szerint is szekéren, szalmába rejtve menekítette a kőkereszt elemeit Szentmihályra a hatalom elől.

Nekünk utódoknak kötelességünk megemlékezni falustársainkról, akik életüket adták a madéfalvi vérfürdőben, akár hitelesnek ítélik, akár nem a keresztet. Következő lapszámainkban visszatérünk a témára korhű leírásokkal.

Izsák-Székely Lóránt

Tevékenységi összefoglaló számadatokkal a 2019-es esztendőre

Önkormányzat

- 12 soros, 8 rendkívüli és 1 azonnali tanácsülés, összesen 63 határozat
- 12 földosztó bizottsági gyűlés
- 260 polgármesteri rendelet
- 8158 iktatott dokumentum
- 11 peres ügy – 9 a jegyző képviselével (2 esetben pert nyert a község, 7 perben még nincs végleges ítélet hirdetve), 2 ügyvédi képvisellett (folyamatban)
- 9 iskolai vezetőtanácsi ülés (falugondnok és a kinevezett tanácsosok)
- 6 vadkárfelemérés
- 35 Pro Economica pályázat
- 2 legeltetési bírság

Mezőgazdaság

- 1841 regiszterbejegyzés
- 53 termelési könyv
- 8 elővásárlási dosszié
- 810 APIA-s igazolás, 1014 más igazolás
- 123 bérleti szerződés
- telekkönyv: 242 kiadva, 444 kifüggesztés alatt, 817 elindítva
- 21 birtoklevél-kiigazítás
- 65 földtisztázási kérés (46 megoldott, 2 halasztva, 17 megoldatlan)
- 25 alkalommal helyszíni mérés
- 123 archivált dosszié

Közbeszerzés és urbanisztika

- 47 direkt közbeszerzés, 1 egyszerűsített eljárás
- 49 urbanisztikai engedély
- 13 építkezési engedély
- 23 közművekre való csatlakozási engedély
- 51 épületigazolás
- 6 épületátvételi jegyzőkönyv
- 4 bírság

Adók és illetékek

- adók és illetékek befizetése: 86,92 %
- adóhátralék + kamat 238091,73 lej,
- 198 járműbeírás, 133 járműkiírás
- 53 sárga rendszám
- 416 adósigazolás
- 7 középületbérlet
- 3190 befizetési nyugta, 41 bankkártyás és 19 on-line

Pénzügy

- 1 865 767 lej személyi kiadások
- 968 412 lej működési költségek
- 1 860 746 lej megkezdett beruházások
- 278 276 lej megvalósított beruházások és 77062 lej saját jövedelemből

- 243 083 lej szociális kiadások
- 23 000 lej hivatal által kipályáztatott projektek
- 78 350 lej tagságdíjak és projekt-önrészek
- 23 900 lej az iskolának az állami fejkvóta mellé
- 52 418 lej iskolai szállítás (sofőr fizetése, iskola-busz költsége)
- 8800 lej úszásoktatásra
- 3384 lej életbiztosítás (36 önkéntes tűzoltó)

Szociális

- 322 környezettanulmány
- 478 óra/hónap szociális munka
- 67 fűtéssegély
- 81 családi pótlék
- 56 gyermeknevelési támogatás
- 15 fogyatékosági segély
- 15 személyi beteggondozó
- 4000 lej gyorssegély, 3 tűz esetén
- 26 újszülött és 274 idős vagy beteg ellátása

Népesség

- 26 újszülött: 7 Csíkszentmihály, 6 Ajnád, 10 Vacsárcsi, 3 Lóvész,
- 34 elhalálozás: 11 Csíkszentmihály, 8 Ajnád, 8 Vacsárcsi, 7 Lóvész.
- 10 házasságkötés: 5 Csíkszentmihály, 1 Ajnád, 1 Vacsárcsi, 1 Lóvész, 2 (Németország)
- 56 anyakönyvi bizonylat
- 156 hagyaték-megnyitó

Községgazdálkodás és katasztrófavédelem

- éjjeli őrség
- hidak cseréje és karzatok javítása
- mezei utak javítása
- útmenti bozótvégág
- hóeltakarítás és csúszásgátló-szórás
- jégtorlaszok megbontása
- ároktisztítás
- közterületek karbantartása
- kerítések javítása, színpad festése
- kazánfűtés iskolának – 1 személy
- tüzeseteknél beavatkozás és romeltakarítás
- árvízkarok helyreállítása

ANYAKÖNYVI ADATOK JANUÁRBAN

Házasság:

Péter Endre és Kristály Laura

Elhalálozás:

Szőcs Erzsébet (Szentmihály), a *legidősebb személy volt a községben*
Sava Ana (Lóvész)

ROMANTIKUS EST HÁZASPÁROKNAK

a Házasság hete alkalmával,

2020. február 12-én 19 órától, a Nyírfa Csárdában.

Jelentkezni a 0746-158655 vagy a 0742-261654-es telefonszámokon. Hozzájárulás: 60 lej/házaspár.

(Az ár tartalmazza a vacsora ellenértékét is.)

2019 – A HIÁNYPÓTLÁSOK ÉS A FELKÉSZÜLÉS ÉVE

Olyan tevékenységekről számolhatunk be 2019-ből, amelyek a környező községek legtöbbszörében már rég a múlté, nekünk most sikerült pótolni. Közben természetesen próbáltunk haladni a mindennapi teendőkkel, a folyamatos jelentgetések és petíciók között.

Egyik legsürgetőbb feladat az utcák karbantartása volt, amit új technológiával, nem a hagyományos foltozós módszerrel végeztünk. Igyekeztünk arányosan szétosztani a falvak között az erre fordított összeget, más fejlesztések függvényében is. Szentmihályon 706 méter, Ajnádon 770, Vacsárcsiban 1150, Lóvészen 710 m hosszú útszakaszon, és 1198 méteren a nagyrákosi szakaszon, ami közel 5 km, és községi útjainknak majdnem 20%-a.

Mezei utak karbantartására is fordítottunk erőforrásokat, a közbirtokossággal együttműködési szerződést kötve közösen javítottuk az utakat Cibre, Kisrákos, Vasfúvó felé.

Árvíz-megelőző munkálatokat végeztünk Ajnádon, a megyei út mellett az árkokat kiástuk, 8 csőhidat fektettünk (3 Szentmihályon, 3 Ajnádon, 1 a Rénél, 1 Lóvészen), 27 darab különböző átmérőjű cső letétben van a polgármesteri hivatalnál, amit ezután használunk fel.

A Leader pályázaton nyert traktorhoz utánfutót vásároltunk saját bevételből, amellyel sokat segíthetünk az említett utak karbantartásánál. Télen hóeltakarítást, csúszásmentesítési munkálatokat végeztünk önerőből, ahol és amikor szükséges volt.

Folytatódott a mezőgazdasági területek ingyenes telekkönyvezése, 1629 parcellára szerződést kötöttünk 142 696 lej értékben a kataszteri hivattal.

Kidolgoztuk és leadtuk 1181,15 hektár legelő telekkönyvezéséhez a dokumentációt a szentmihályi közbirtokosság részére, amit folytatunk az erdővel a tulajdonossal egyeztetve.

Ha pályázni akarunk aszfaltozásra vagy útépitésre, épületfelújításra stb., telekkönyv nélkül nem lehet, ezért telekkönyveztettünk 4,6 km községi utat, közterületeket, telekkönyv nélküli iskolákat, mérlegházakat, a sportpályát, illetve elindítottuk a székhely telekkönyvezését is.

Topográfiai sávmérést készítettünk a gázrendszer bővítése érdekében a négy faluban 4,3 km hosszúságban, a meglévő 1 km hálózatot pedig digitalizáltattuk, mert még papíron volt a terv.

Leltárba vettünk 48 birtoktestet, ami közel 30 hektár mostanig tisztázatlan községi terület.

A közbeszerzési eljárás ötszöri meghirdetése után az év végén jelentkezett egy cég a PNDL-ben nyert pályázat által megvalósítható két utca aszfaltozására (Külső szer DC 108 és az Állomás utca), a tervezésre és a kivitelezésre.

A vacsárcsi tűzoltószertárra, amelyet közösen építünk a megyei tanáccsal, és amit a vacsárcsi közbirtokosság is támogat, negyedik meghirdetés után kaptunk kivitelezőt. Az év végére készült el az épület alapja, ami ki is van fizetve, a szerződés szerint pünkösdre be kell fejezni az épületet.

Az ajnádi tűzoltószertárra most készülnek a tervek, az előtanulmány már megvan, akárcsak az engedélyek, a jóváhagyások, az urbanisztikai engedély.

A Csíkszentmihályi Önkormányzat kapott adományba egy tűzoltóautót a bősi önkormányzattól, amit az önkormányzat katasztrófavédelmi alakulata használ.

A Wifi4Eu uniós pályázatban a kivitelezés elkezdődött, ami 19 pont kiépítését jelenti a községben. Mivel Ajnádon nincs mobil-télerő, szeretnénk az ingyen internet-szolgáltatást a közterületekre kiterjeszteni, hogy wifi, whatsapp, messenger stb. alkalmazásokkal tudjanak az ajnádiak telefonálni. Erre a célra a megyei tanácshoz nyújtottunk be pályázatot, és nyertünk 30 000 lejt.

Térfigyelő kamerarendszert telepítettünk saját erőből mind a négy faluba, összesen 18 éjszaka is látó, valamint 2 rendszámolvasó kamerát.

Személyzeti változtatásoknak köszönhetően traktoristát a hóékehez és saját éjjeliőrt tudtunk alkalmazni, aki a hivatal autójával közlekedve őrzi községünket, riasztási telefonszáma: 0752 222 212

Szakemberek által javasolt hangszereket vásároltunk a meglévők mellé a megyei tanácshoz letett pályázat alapján 49 ezer lej értékben. A tervezett zenekarhoz az előválogatás a gyerekek körében a népiskola segítségével történik február 29-én, a fúvós, vonós, ütő, billentyűs hangszerekre.

Közvilágítást bővítettük 73 lámpatesttel, a karbantartásokat folyamatosan végezzük.

A gázszabályozó állomás részleges átadása megtörtént, ha a Hargita-Gáz Rt. megszerzi a gázhálózat működtetési engedélyét (licenszt) a letett vezetékre, elindulhat a gázszolgáltatás.

Térköveket vásároltunk (500 négyzetméter), ami letétben van a központban, a tavasz folyamán ennek felhasználásával parkolókat szeretnénk burkolni.

Az iskolában kéményt cseréltünk, pótoltuk a hiányzó tűzifát, bútorzatot vásároltunk, osztálytermet korszerűsítettünk, valamint az úszás-korcsolya programban biztosítottuk a szállítást az önkormányzat autóbuszával és az oktatók bérét.

Mindhárom önkéntes tűzoltócsapat működését finanszíroztuk (edzések, versenyek, bevetések). A felcsiki tűzoltó vándorkupában is részt vállaltunk.

Másodszor megemlékeztünk neves meghívottakkal az 1694-es tatár betörésről.

Testvértelepülési szerződést írtunk alá Mihályháza településsel augusztusban.

Szeptemberben a Szentmihályok találkozóján vett részt a község küldöttsége Szegedszentmihályon, és a Kertvárosi Napokon Budapest XVI. kerületében.

Támogattuk a helyi gyerek és felnőtt focicsapatot, a Pogányhavas Kistérségi Társulással együtt megszerveztük az ErőseMBER-vetélkedő Magyar nagydíj (HSMA) döntőjét.

Falunapokat, farsangi bálakat, 18 éves bált, szüreti bálakat, Szent András-bált, Téli bált, cserkészeket, színjátszást, táncoktatást rendeztünk vagy támogattunk pályázattal vagy logisztikailag, ahol igény volt rá. (ISZL)

MEGOLDATLAN PROBLÉMÁK A KÖZBIRTOKOSSÁGI JOGOK TERÜLETÉN

Állandósult problémává vált azok helyzete, akik a 247-es törvénnyel 2005-ben kérést tettek le a közbirtokossági jogokat illetően. Habár a Helyi földosztó bizottság elbírált a kéréseket, beazonosítva a jogosult személy hovatartozását a közbirtokossági taglistán, és leküldte a közbirtokosságnak végrehajtás céljából, az ügy megoldása azóta is csak várat magára. Ez ügyben hiába járnak az emberek a két intézmény között.

Viszont ha megoldást akarnak az érintettek a 15 éve közbirtokossági jogukat visszaszerezni vágyók megsegítésére, a holtpontról ki lehet mozdulni. Az alábbiakban két lehetséges megoldást vázolok.

A megoldások valamelyike megvalósul-e, vagy megmarad egyszerű hipotézis szintjén, az elsősorban azon múlik, hogy van-e akarat ezeknek a végrehajtásához.

Leegyszerűsítve, a teljesség igénye nélkül és egy laikus számára is érthetően a következő lehetőségek jöhetnek számításba:

1. Mivel a közbirtokosság visszakapta a valamikori tulajdonát képező összes területet, anélkül, hogy az összes jogosult közbirtokossági tag ezt igényelte volna, a megoldás az lenne, hogy a valamikori taglista alapján az új kérések figyelembevételével a jogokat újra kellene osztani. Ezt közgyűlési határozattal meg lehet tenni, ha ez nem ellenkezik a közbirtokosság statútumával, és tudomásom szerint nincs ilyen akadály, de ha mégis lenne, akkor a statútumot (alapszabályzatot) szintén közgyűlési határozattal lehet módosítani. A megfelelő lépéseket a közbirtokosság vezetőtanácsa hívatott megtenni (közgyűlés-összehívás, alapszabályzat-módosítási tervezet, jogújraosztás-tervezet stb.)

2. Abban az esetben, ha az első megoldás nem történik meg valamilyen okból kifolyólag, a Helyi földosztó bizottság tud lépni a kérvényezők érdekében. Ugyanis, ha azt vesszük, hogy a közbirtokosság a teljes területét megkapta anélkül, hogy minden jogosult kérvényezte volna, ez azt jelenti, hogy többet kapott, mint amennyire jogosult, és a Helyi bizottság fogja kérni a jóváhagyást, kiállít egy mellékletet az igényelt területekkel és csökkenti a meglévő jóváhagyást ugyanolyan mértékben.

Magyarázat: A MELLÉKLET – a földtörvények alapján összeállított jóváhagyáslista, amely tartalmazza a visszaigénylő tulajdonos nevét és a jóváhagyott terület nagyságát. A mellékleteket a helyi bizottságok állították össze, és a megyei bizottság jóváhagyása után érvényes alapdokumentumot képeznek a tulajdonlevél kibocsátásához.

Ez csak kényszermegoldás lenne arra az esetre, ha az első változat nem lesz végrehajtható, és mivel általános gyakorlat, hogy a megyei bizottság nem módosít a saját határozatán, ez a megoldás csak hosszú pereskedés útján kivitelezhető, és kétséges a végeredmény is.

Ettől függetlenül, ha azt akarjuk, hogy a lassan másfél évtizede húzódó probléma megoldódjon, felelősséggel kell kezelni az ügyet, és egyik vagy másik megoldás kivitelezését a lehető legkomolyabban fontolóra kell venni.

Eziránt felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a közelgő falugyűléseken napirenden lesz a probléma megoldásának mikéntje, és a lakossági konzultáció tükrében megtesszük a további lépéseket.

(Sándor Gellért jegyző)

Beszámoló falugyűlések a vasárnapi szentmisék után:

2020. február 23-án Ajnádon a kultúrotthonban;
2020. március 1-jén Vacsárcsiban a kultúr-
otthonban, majd Szentmihályon az iskolában;
2020. március 8-án Lóvészen a kultúrotthonban.

Februári bálók

2020. február 14-én Szentmihályon farsangi kosaras bál
2020. február 15-én Szentmihályon 18 éves
nagykorúsítási bál
2020. február 15-én Vacsárcsiban farsangi kosaras bál

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Állp

A Csíkszentmihályi Önkormányzat havilapja, 2020. január. Cím: 537200 Csíkszentmihály, Fő út 288/A,
telefon: 0266–326063, fax: 0266–326155, e-mail: primaria.mihaileni@yahoo.com

Kiadó: Csíkszentmihály Község Polgármesteri Hivatala. **Felelős szerkesztő:** Izsák-Székely Lóránt.

Szerkesztők: Önkormányzat munkatársai

ISSN 2668-6961

INGYENES